

Vážená paní hlavní hygieničko, paní ředitelko,

Ráda bych tímto dopisem vyjádřila jednoznačnou podporu navrhované novely vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování. Vnímám ji jako klíčový krok k zastavení rychle rostoucího výskytu dětské obezity a k naplnění závazků České republiky vyplývajících z národních i mezinárodních strategií v oblasti prevence civilizačních onemocnění.

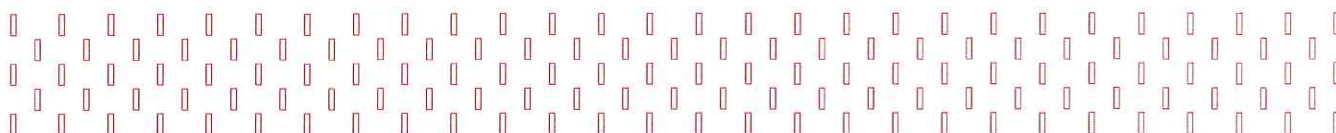
Podle údajů platformy Data o zdraví 2024 se podíl obézních chlapců ve věku osm až deset let od roku 1990 zvýšil z necelých tří na více než jedenáct procent a u dívek stejného věku z dvou na osm procent. Tyto hodnoty představují více než trojnásobný nárůst během jedné generace a staví Českou republiku do horní třetiny evropského žebříčku. Znepokojivá je rovněž skladba hmotnostních kategorií mezi dospívajícími: téměř každý čtvrtý patnáctiletý školák má nadváhu nebo obezitu. Obezita v dětském věku se přitom nejen ve většině případů přenáší do dospělosti, ale i kvůli tomu výrazně zvyšuje riziko vzniku cukrovky 2. typu, kardiovaskulárních onemocnění a dalších chronických potíží již v mladé dospělosti.

Faktory, které k tomuto trendu přispívají, jsou komplexní. Patří mezi ně nadměrný příjem volných cukrů, zejména prostřednictvím slazených nápojů, vysoké zastoupení vysoce průmyslově zpracovaných potravin, nedostatek ovoce, zeleniny a celozrnných obilovin, ale také sedavý životní styl a expozice marketingu nezdravých potravin. Z dostupných výzkumů vyplývá, že děti z rodin s nižším socioekonomickým statusem konzumují v průměru více energeticky bohatých, levných a méně nutričně hodnotných potravin a čelí ztíženému přístupu k organizačně či finančně náročnějším alternativám. Právě pro tyto skupiny představuje vyvážené školní stravování často jedinou příležitost k pravidelné konzumaci kvalitní, nutričně vyvážené stravy odpovídající současnému vědeckému poznání.

Navrhovaná novela vyhlášky proto přesně adresuje hlavní determinanty dětské obezity. Posiluje zastoupení ovoce, zeleniny, luštěnin a celozrnných obilovin, čímž zvyšuje příjem vlákniny a mikroživin. Úplné odstranění slazených nápojů ze školního prostředí eliminuje v době oběda přístup k významnému zdroji rychle vstřebatelných cukrů. Stejně důležité je vyloučení dehydratovaných směsí a instantních polotovarů, které do jídelníčku přinášejí nadbytek soli, nasycených tuků a aditiv, aniž by zvyšovaly jeho nutriční hodnotu.

Z pohledu rovnosti v přístupu ke zdraví je novela obzvlášť přínosná. Standardizací kvality a složení školních obědů minimalizuje rozdíly v příjmu klíčových živin mezi dětmi z různých sociálních prostředí a dává možnost osvojit si zdravé stravovací návyky i těm, jejichž rodinné zázemí nenabízí ideální podmínky. Vyvážené menu navíc přispívá k lepšímu soustředění a výkonnosti žáků během vyučování, čímž podporuje jejich vzdělávací potenciál.

Úspěch opatření bude stát na systematické metodické podpoře vedoucích školních jídelen a kuchařského personálu. Věřím, že autorský tým tuto podporu zvládne vypracovat v obdobné odborné kvalitě, jakou má návrh novely vyhlášky.

Jsem přesvědčena, že novela vyhlášky významně přispěje k omezení dětské obezity, podpoří rozvoj zdravých stravovacích návyků a zároveň posune školní jídelny směrem k vyšší kulinární úrovni a udržitelnějšímu provozu. Pevně věřím, že přispěje i k naplňování Národního plánu prevence a léčby obezity v ČR.

Dovoluji si proto vyjádřit plnou podporu jejímu přijetí a implementaci.

S úctou

prof. MUDr. Dana Müllerová, Ph.D.

Ústav hygieny a preventivní medicíny LF UK v Plzni

Členka výboru České obezitologické společnosti ČLS JEP

Emeritní víceprezidentka Evropské společnosti pro stadium obezity EASO pro region střední Evropy

V Plzni dne 17.7. 2025

